

niji. Izbrali smo župana Smole v odbor Kmečke Zveze za Zibiko. Soglasno so bile sprejete resolucije.

Gospodarske novice

Proti krivični odmeri dohodninskega davka je nastopil poslanec Jugoslovanskega kluba Anton Sušnik. Opozoril je ministra financ na to, kako težko je plačevati osebnodohodninski davek posebno kmetom na Slovenskem, ki morajo poleg osebnodohodninskega davka še plačevati občinske in deželne doklade (dasi ne obstoja nobena dežela več), zemljiški davek, rentni davek in hišnonajemninski davek. Pritožil se je zoper večkrat nepravilno, brezobzirno in celo pristransko postopanje davčnih oblasti pri odmeri osebnodohodninskega davka ravno nasproti kmetom in bajtarjem. Zahteval je, naj se obdačenje začne šele pri 10 tisoč K čistega dohodka; naj finančni minister takoj izda posebno naredbo o osebni dohodnini, ki bo uvaževala sedanje gospodarske in življenjske razmere; naj ukrene, da davčne oblasti ne bodo več tako brezobzirno postopale nasproti kmetom in naj se nemudoma izenačijo davki za celo državo.

Kriviča! Vinski davek, ki ga je sklenil svojčas nemški štajerski deželni odbor proti glasu dr. Verstovška, so sedaj napravili tudi našim vinogradnikom na Slov. Stajerskem. Na Kranjskem in po drugih jugoslovanskih krajih tega davka nimajo. Kranjska je imela pred vojno vpeljan davek na vrednostni prirastek. Ta davek pa so sedaj prenesli tudi na razne slovenskoštajerskega prebivalstva. Če je kdo leta 1919 kupil posestvo za 20.000 K, a ga je n. pr. letoš prodal za 60.000 K, mora plačati več tisoč kron davka na prirastek. To je dvojna mera, ki je popolnoma krivična. Kmečka Zveza je v seji izvršilnega odbora dne 30. septembra proti takemu postopanju sklenila odločen protest. Zahtevamo takojšnje sklicanje deželnega zbora za Slovenijo, da se te krivice popravi.

Občni zbor Slovenske Kmetijske Družbe bo začetkom meseca novembra v Ljubljani. Podružnice, ki še niso volile delegatov, naj skličejo do 20. oktobra svoje občne zборе.

Primerne prepovedi. Kotarska oblast v Siseku je prepovedala pobiranje koruze in trgatve grozdja pred 15. oktobrom. Koruza in grozdje morata dobro dozoreti.

Novi smeri v vinoreji. Vinarski ravatelj g. Puklavc v Mariboru je gapišal v listu „Jugoslovanski vinogradar i vočar“ izboren članek pod gornjim naslovom. V spisu pravi naš domači strokovnjak, da bo treba našim vinogradnikom v bodoče gledati, kako bodo pridelali čimveč finih vin. Za Slovenske gorice priporoča sađenje modrega burgundca. V Ljutomeru, Ormožu, Radgoni, St. Lenartu, Ptuj in Mariboru mora nastati jugoslovanska sampanjska industrija. Slaba vina v bodoče ne bodo našla odjemalcev. Članek, ki je res zanimiv, bomo ob priliki prinesli v „Gospodarju“ v obširnem izveščku.

Cehoslovaška potrebuje mnogo vina. Slovenska Kmečka Zveza se je te dni obrnila do čehoslovaške vlade in trgovsko-obrtnih zbornic s prošnjo, naj pridejo Čeho-Slovaki kupovat vina v Jugoslavijo. Za naša izborna vina moramo poiskati novih kupcev.

Vinske cene. Za letošnji vinski mošt, ki bo v mnogih krajih boljši kot lanski, obljublja vinotržci 5 do 7 kron za liter. Se enkrat priporočamo vinogradnikom, da počakajo s trgatvijo vsaj do 15. oktobra.

Sladkor za oslajanje vinskega mošta in napravo petijota bo oddajala Slovenska kmetijska družba v Ljubljani svojim članom. Podružnice naj ekspresno naznanijo potrebnost svojih članov. Cena 11–12 K.

Hmelj. Cena hmelju gre vsak teden kvišku. Na hmeljskem trgu v Zateu plačujejo hmelj od 1200 do 1350 K 50 kg. Tako visokih cen še hmelj ni dosegel.

Cene za žito. Pšenica, rž, ječmen, koruza, ajda: 1 K 60 v do 2 K, oves 80 v do 1 K, fižol 1 K 40 v do 2 K, proso 1 K do 1 K 40 v 1 kg.

Dobava ovs v količini 270.000 kg za dobo 5. oktobra do 31. decembra 1919 za garnizijo Maribor, se bode oddala potom ofertalne licitacije. Ofteralna licitacija se vrši dne 6. oktobra 1919 ob 10. uri pri komandi mesta Maribor. Vsi interesi se vabijo, da vložijo svoje pisemne oferte zapечатene najpozneje do 4. oktobra t. l. komandi mesta. Vse podrobnosti so razvidne iz razglasa v „Službenih Novinah“, ki izhajajo v Beogradu. Tudi komanda mesta daje potrebne informacije.

Neverjetno! Češki list „Venkov“ poroča, da dobi Čehoslovaška iz Jugoslavije 15.000 vagonov žita. Moka tega žita bo stala baje samo 1 K 68 v kg. Ali je to mogoče? Kako more liberalno-socialistična vlada v Beogradu v tužno dajati žito mnogo ceneje nego je v Jugoslaviji. Vse to delajo liberalci in socialisti brez sodelovanja ljudskih zastopnikov. Zahtevamo volitve, da bomo sodočevali!

Lanene tropine oddaja Slovenska kmet. družba v Ljubljani 100 kg po 170 K.

Sol za zimo. Mariborsko okrajno glavarstvo je dobilo večjo količino soli. Trgovci mariborskega okraja naj takoj naznani, koliko soli rabijo.

Apneni dušik, izborna umetno gnojilo za ozimno ter travnika, vinograde in hmeljnike oddaja Slovenska kmetijska družba v Ljubljani. V celem vagonu stane 100 kg 150 K, v manjših množinah 160 K.

Razne cene. Cene za skorje se sedaj gibljejo med 40 K za 100 kg, za čreslovino pa med 42 do 44 K za 100 kg od postaje nakladanja. — Cene za razne sveže živalske kože so sedaj, kakor sledi: Konjske kože komad 50–68 K, goveje kože (vsakovrstne)

15–14 K za 1 kg, telečje kože 15–16 K za 1 kg; za suhe kozje in ovčje kože 12–16 K za komad, za kože jagnjet 6–8 K komad. — Cene za raznovrstna žita so v Jugoslaviji nekako sledeče: Pšenica 100 kg 210–260 K, rž 200–220 K, ječmen 200–220 K, koruza 200–220 K, oves 200–220 K, ajda 160–170 K in fižol 220–260 K za 100 kg.

Tedenske novice

Poroča. V St. Ilju v Slov. gor. se bo dne 5. t. m. poročil trgovec brat tamošnjega g. župnika, g. Josip Bračko z g. Dorico Plevnik, trgovko v St. Ilju. Bilo srečno!

30letnica. Leta 1889 so sledeči gg. učiteljski ki po končanih študijah svojo službo nastopili: M. Cizel (tč. kazniški uradnik v Mariboru), Jos. Ceh (nadučitelj, St. Jernej pri Ločah), Fr. Iglar (učitelj v Ribnici na Pohorju), Josip Krajnc (učitelj, Smartno na Paki), Tomaž Kurbus (nadučitelj v Slivnici pri Celju), Jakob Pukmeister (nadučitelj, Sv. Jedert nad Laškimi), Josip Terčak (nadučitelj Ksaverij v Sav. dolini), Oton Vobič (umrl leta 1908 kot učitelj v St. tlenicah), Franjo Zacherl (učitelj v Ljutomeru) in še sedem nemških tovarišev. Pred petimi leti so omenjeni slovenski gospodje nameravali obhajati 25letnico svojega vzgojnega delovanja, a izbruh svetovne vojne je to nakano preprečil. Toliko rajši so se odzvali klicu g. Cizela kot sklicatelja na svojo 30letnico, katero so obhajali dne 21. septembra t. l. v Mariboru v gostilni „Maribor“ v krogu mnogoštevilnih prijateljev in med temi tudi g. Schreinerja, učiteljskega ravnatelja. Spominjali so se svojih nekdanjih prijetnih dni, ponovili so staro prijateljstvo, ko se nekateri že mnogo let niso več videli. Spominjali so se svojih gg. profesorjev (dva še živeča, ki pa se vabilu nista mogla odzvati, drugi so že pokojni), svojega umrlega tovariša Vobiča in drugih prijateljev v svojih govorih (gg. Cizel, Schreiner, Ceh, Kurbus, Pučelik, prof. Pirnat iz Ptuja, Čuš itd.). Zahvalili so se pa tudi pevcem, mariborskim Vandrčkom, ki so pomagali po svojih pesmih, g. nadučitelju Neratu, ki je ob spremljevanju gđe. učiteljice Jurkovič proizvedil več lepih komadov na gosle in so s tem pripomogli, da je shod splošno zadovoljil vse navzoče. — V pondeljek, zjutraj, so se gg. tovariši-učitelji udeležili sv. maše za svoje umrle profesorje in tovariša, nato pa so se poklonili g. ravnatelju Schreinerju, ki jim je razkazal sedanje moderno učiteljsko, katero se pred 30 leti ni stalo. — Popoldne so se gg. jubilarje zopet razkropili na razne strani, obžalujoč, da je slavje tako hitro minilo, a vendar veseli, da so se zopet sešli s svojimi starimi kolegi in prijatelji. Manjkal je samo g. Iglar.

Avtomobilna zveza Maribor–St. Lenart. Okrajnemu zastopu v St. Lenartu v Slov. gor. se je posrečilo dobiti na razpolago velik osebni samodrežni dokaj bencina, tako da začne že jutri, sredo, dne 1. oktobra prevažati osebe in pošto. Iz Maribora se vozi avto točno ob 12. uri (opolodne) z glavnega kolodvora. V Maribor se vrne zjutraj ob 8. uri. Ko bo vse dobro urejeno, bo vozil samodrežni menda do Radgone. Namerava se tudi avtomobilna zveza Maribor–Gornja Sv. Kungota–Sv. Jurij ob Pesnici. — Opozorjamo, da si mora vsakdo, ki se hoče voziti z avtomobilom v St. Lenart in nazaj, že naprej zagurati prostor.

Za dijaško kuhinjo v Mariboru se je na gostiji Pernat-Pečoler v Pamečali nabralo 317 K. — Hvala lepa!

Velik dekliški in ženski shod bo 12. oktobra pri Veliki Nedelji za dekleta in žene velikonedeljske dekanije. Ob 10. uri pozno sv. opravilo (pridiguje M. Krajnc), potem shod pred cerkvijo, popoldne večernice s cerkvenim govorom. Dekleta in žene velikonedeljske dekanije in sosedel! Udeležite se tega shoda v obilnem številu!

Velik dekliški in ženski shod bo prihodnje nedelje, 5. oktobra pri Sv. Miklavžu pri Ormožu za dekleta in žene velikonedeljske dekanije. Ob 10. uri pozno sv. opravilo, (pridiguje g. kaplan Vesenj), potem shod pred cerkvijo, popoldne večernice s cerkvenim govorom (govori M. Krajnc). Dekleta in žene velikonedeljske dekanije in sosedel! Pridite v velikem številu!

V nedeljo, dne 28. sept., je zboroval Narodni tabor v Ločah na Koroškem. Ljudski tabor se je pričel s sv. mašo na prostem. Po službi božji je otvoril tabor v imenu Narodnega sveta domači g. župnik Ogris. Predsedoval je zborovanju domačin g. župnik Jurij Trunk. Po pozdravu na vse udeležence je govoril g. poverjenik dr. V. Ravnihar, ki je navduševal na boj za konečno osvoboditev Koroške. G. poslanec Grafenauer je opisoval narodne razmere na Koroškem. Dr. Božič je povdarjal svetoš in pomen narodnih taborov. G. Brandner je govoril v imenu neosvobojenih bratov iz beljaške okolice. Govorila sta tudi načelnik Orlovske Zveze brat Krivec in v imenu Sokolske Zveze brat Kajzelj. Med zborovanjem je priplul nad glave zborovalcev v aeroplanu general R. Maister, ki je pozdravil zborovalce. Kot zastopnik narodnih bojnikov za Koroško je govoril poročnik Ude. Na taboru so nastopili v javni telovadbi Orli in Orlice, Sokoli in Sokolice. Zborovanju je sledila in ga zaključila narodna veselica. Tabor v Ločah na Koroškem je bil nad vse dobro obiskan in brzojavno so ga pozdravili: general Smiljanič, predsednik deželne vlade dr. Brejc in poverjenik za kmetijstvo prošt Kalan. Z navdušenjem je bilo tudi sprejetih več za Koroško pomena vrednih resolucij.

Zupanom ptujskega okraja. Zadnji čas se do počila redno vsem županstvom „Ptujski list“, zlasti odkar prinaša razne objave okrajnega zastopa. Opozorjamo zato vse župane, da „Ptujski list“ ni nikakšen uradni list okrajnega zastopa in da so vse takšne objave le delo njegovega tajnika, g. Sagadina, ki boče s takimi objavami in inserati svoji JDS pomoči do večje veljave v ptujskem okraju. „Ptujski list“ je glasilo ptujskih liberalcev; zato ga naj vsak župan brezpogojno vrne in ne plača; gospoda komisarja Brendiča pa pozivljamo, da prepreči nadaljne inseriranje g. Sagadina v „Ptujskem listu“, ker ga ne beremo vsi in ga tudi ne maramo brati. Naš kmetijski list je in ostane „Slov. Gospodar“.

S potovanja. „Kdor je v napotje doma, naj se na rajžo poda.“ Ta verz sem stihal, ko sem jo zadnji teden udaril proti Sv. Lenartu. Po čudovito ravni in kratkočasni poti, speljani med romantičnimi jezerci, v katerih so plavale prekrasne štirinožne ribice, sem jo primahal v kraljestvo finfarjev. Ze od daleč me je pozdravljala slovenska končnica — jee. Aha, sem si mislil, najbrž kaka trgovina za jajce. Stopam hitreje; kar zagledam se u — torej ujee. Ali ujee ali ojee, kdo mi razloži uganko? Ko pa dospem na glavni trg, zagledam ves prevzet: „Za . . . sobe za tujce.“ Domačini baje kar verjeti ne morejo slovenskemu napisu, zato še vedno nemško pukštabirajo: Zobe ca tujce. Po Za . . . receptu bi se naj še prelevil — vsaj imensko — Slawitsch in drugi. Toda naenkrat ne gre; bila bi preveč težka ločitev od blažene tajepohrustače in g. dr. Gorišek bi ne vedel, kam naj gre s svojo stražo proslavljat kraljevega rojstnega dne, ker bi bilo vse polno navdušenih Jugoslovancev. Vobče je St. Lenart snažen trg, nagladko potlak in ozaljšan s prekrasnimi nasadi ob stenah in plotovih. Goriškov avtomobil bo gotovo to lepoto še povišal. — Popotnik.

Zvišanje zamenjalnine za poštne vrednotnice. Z veljavnostjo od 1. oktobra 1919 je morala poštna uprava zaradi visokih nabavnih cen za poštne vrednotnice zvišati zamenjevalno pristojbino za poštne vrednotnice od 1 na 6 v.

Prva slovenska tovarna za izdelovanje usnja v Mariboru je ona g. Franca Krošelj v Kamnici pri Mariboru. Odločno katoliško in narodno-zavednega tovarnarja priporočamo!

Izgubila se je dne 13. septembra t. l. Alojzija Pešl, 25 let staro dekle, na pol mutasto, ne prav pri pameti, s kratkimi lasmi, doma iz Vukovskega Vrha, Jarenina. Kdo kaj ve o njej, se prosi, da naznani na občino.

Kdo ve, kam spada kraj (Hont-komitat) Egegh-Szalatnya severozahodno od Budimpešte in kako se zove po slovaški; naj blagohotno sporoči „Slovenskemu Gospodarju.“

Glavna trafika v Ptujski gori št. 6 se stem razpisuje v oddajo po javnem natečaju. V enoletnem času se je za to trafiko dobavilo tobačnega materijala za 20.750 K 50 v, od česar je znašal trafikantski dobiček 2075 K 05 v. Invalidi izza zadnje vojske, potem vdove in sirote v tej vojski padlih ali umrlih vojakov (častništva in moštva), imajo ob gotovih pogojih prednost pred vsemi prosilci. Takim prosilecem se bo podelila prodaja brez ožira na ponudbe ostalih ponudnikov proti povratnemu dobičku v letnem znesku 100 K, ki ga bo plačevati iz trafikantskega dobička. Jamsčina znaša 200 K. Ponudbe je predložiti najkasneje do 23. oktobra 1919, 10 ure. Vsi drugi podatki so razvidni iz natečajnega razglasa, ki ostane nabit do dne 23. oktobra 1919 na uradni deski pri finančnem okrajnem ravnateljstvu v Mariboru in pri občinskem uradu v Ptujski gori.

Za dva milijona bankovcev zaplenjenih. Dne 25. septembra so v Špilju petim strankam, došli iz Nemške Avstrije, zaplenili dva milijona novotiskanih bankovcev po 1000 K poleg nove štampilje, s katero so žigosali ta denar.

Tabor v Dobrlivasi.

Svečanost tabora v Dobrlivasi vasi dne 28. sept. so v posebni meri povzdignili naši Orli in Orlice. Posebni vlak, ki je vozil naše telovadce iz Ljubljane, je obstal v Mariboru. Tukaj je izstopilo 350 Orlov in 200 Orlic, ki so korakali ob trobentanju lastnih trobentačev in udarcih godbe po mariborskih ulicah iz glavnega kolodvora na koroškega. Med vožnjo na Koroško so bili naši telovadci na vseh postajah burno navdušeno sprejeti. V nedeljo zjutraj se je udeležil Orel slovesne službe božje v Dobrlivasi, katero je služil generalni vikar slovenske Koroške Matija Randl. Sv. maše se je udeležil tudi general Maister, poverjenik dr. Verstovšek, kapetan Dolar, pri službi božji je pšvirala vojaška godba. Po sv. maši se je pričel tabor na dvorišču benediktinskega samostana. Zborovanja se je udeležil tudi koroški Orel, ki je bil sprejet s posebno navdušenostjo. Tabor je otvoril nad vse burno veselo pozdravljen general Maister, ki je navduševal udeležence v imenu Narodnega sveta za osvobodjenje Koroške. V govoru mu je sledil poverjenik dr. Verstovšek, ki je klical Korošcem, naj zaupajo svojim prvoboriteljem. Koroškim ženam in dekletom ste govorili: Cilka Krekova in dr. Angela Piskernikova. Se zaslužjene koroške Orle je pozdravljala Prekmur-

rec-Orel Godina. Tem govorom je sledila telovadba naših Orlov in Orlic. Tabor v Dobri vasi je obkroževal med zborovanjem naš aeroplan, iz katerega je delil general Maister budilne listke Korošcem in Korošicam. Ob sklepu tabora so pozdravljali udeležence: prvoorilec za Koroško Šmodej, ki je prinesel iz Beograda zborovalec pozdrave dr. Korošca. Govorili so še razni govorniki, med zadnjimi je zaključil tabor župnik Poljanec, ki se je zahvalil Orlov, da so navdušili s svojim nastopom koroško mladino. Po taboru se je vršila med sviranjem vojaške godbe veselica. Prvi orlovski tabor na Koroškem bo ostal za Korošce nekaj nezabnega.

Vestnik S. K. S. Z.

Krčevine pri Mariboru. V nedeljo, dne 5. oktobra, popoldne ob 4. uri se vrši v krčevinski šoli zborovanje Jugoslovanske Strokovne Zveze. Delavci in viničarji iz Krčevin in Lajtersberga, kakor tudi vsi drugi, ki se zanimajo za to organizacijo, v nedeljo na svidenje!

Puščava. Tukaj se je v nedeljo, dne 28. 9., po sv. maši vršil shod za delavstvo, ki je bil za tukajšnje razmere dobro obiskan. Tajnik mariborskega okrožja JSZ je obrazložil navzočim važnost organizacije ter namen in cilje Jugoslovanske Strokovne Zveze. Ustanovila se je nova skupina, h kateri je takoj pristopilo večje število delavstva iz Puščave in St. Lovrenca in kakor je upati, bo tudi tukaj z ustanovitvijo nove skupine Jugoslovanske Strok. Zveze se pričelo med delavstvom novo življenje in združilo vse pošteno misleče delavstvo pod zastavo Jugoslov. Strokovne Zveze.

Dopisi.

Orehova vas pri Mariboru. Dne 28. septembra se je vršil pri nas zelo dobro obiskan shod. Zbrali so se najuglednejši posestniki iz cele slivniške župnije. Shod je spretno vodil g. M. Kmetec, ki je tudi govoril o važnosti Kmečke Zveze ter podučno razlagal o kužni bolezni slinovki in o organizaciji Kmečke Zveze ter priporočal mnogo dobrih navedov, posebno o živinoreji in o izboljšanju pasme. G. Franc Pišek je pa odgovarjal na različna vprašanja. Sklenilo se je ustanoviti bikorejsko zadrugo, napraviti domačo mlekarino in sploh izboljšati kmetijstvo. Posestniki so prosili načelnika Kmetijske Zadruga, da jim oskrbi za seme črno ajdo. Nato je sledila volitev krajevnega odbora. Izvoljeni so bili: predsednik Franc Pišek, državni poslanec; podpredsednik Franc Maršič; tajnik M. Kmetec; blagajnik I. Kolman. Po obširni debati sklenile so se sledeče resolucije: 1. Odločno protestiramo proti vsaki novi stranki, v katero nimamo nobenega zaupnika in ki ima namen, nas razcepiti in brezverstvo širiti ter nasprotnikom pomagati do mandatov. 2. Mi popolnoma zaupamo Jugoslovanskemu klubu. 3. Deželna vlada naj nemudoma odredi, da se električna moč izpelje tudi za naše kmete.

Sv. Bolfenk v Slov. gor. Dne 28. septembra se je za domačo župnijo in bližje okolico ustanovila potrebna podružnica Kmetijske družbe. G. inž. Taučar nam je v enournem govoru pojasnil pomen in namen Kmetijske družbe. Za načelnika je bil izvoljen Jakob Čuček, župan in kmet v Tronovski vasi. Zdaj pa le skupaj vsi, ki ste enih misli, da z združenimi močmi izboljšamo svoj bedni položaj!

Sv. Bolfenk v Slov. gor. Veselica izobraževalnega društva dne 21. septembra se je obnesla zelo dobro. Igralci in pevci so rešili svojo nalogo prav lepo. Hvala jim za ves trud! Hvala tudi govorniku g. župniku Gomilšek. Vsestransko priznanje gre še mladi jugoslovanski godbi iz Maribora. Vse je bilo lepo, samo občinstvo naj prihodnjič med igro ali govorom manj govori! Hudo nalivje po končani predstavi je sicer nagajalo precej, pa prineslo je tudi marsikaj smešnega — samo, da tega ne obesimo na veliki zvon!

Sv. Andraž v Slov. gor. Ne vem, kje smo, na Turškem ali Hrvatskem ali še na Slovenskem. Ko se je vrnil naš poštar, g. Zorko, se je potegoval takoj za poštarsko mesto, in ga je tudi dobil; g. Postrak, ki je v vojnem času vzorno in skrbno opravljaj postalno službo, si je moral iskati drugod kruha in mesta. Mislili smo, da bo ostal vzorni red na pošti; a zelo smo se zmotili; g. Zorko skrbi pač za svojo trgovino, z njegovim neredom na pošti pa ne moremo biti zadovoljni. Gospod Zorko se je potem potegoval še za vozno pošto; obrnil se je na vse tukajšnje vplivnejše osebe, da naj podpirajo njegovo prošnjo, obljubljal je nebesa na zemlji — in zdaj ko je dobil vozno pošto v svoje roke, kako izpolnjuje svojo obljubo? Ko je imela gospa Rola vozno pošto, je vozila pošta redno vsak drugi dan, in to je bilo takrat, ko ni bilo ne konj, ne ovs, ne sena, v vojnem času. Gospod Zorko pa si je z vojnega ozemlja pripeljal domu dva vojaška kova, gotovo nista bila predraga, pošta pa vozi časih vsak tretji dan, časih dva dni zaporedoma, kakor pač zahteva trgovina, tako da nikdar ne veš, kateri dan bo šla pošta. Gospod Zorko, za takšen red zaupaljemo se vam prav lepo! Če ne bo boljše, bomo prosili, da zopet gospa Rola prevzame pošto. Takrat si se še mogel s pošto peljati na Ptuj, da ti ni bilo treba iskati voznikov, zdaj pa še pisem ne dobiš redno, kaj še časnike, posebno dnevnike! In vse to

nam je prinesel naš ljubi gospod Zorko. Jugoslavija, vzamaj metlo in napravi red!

Ljutomer. Pri nas se je dne 29. septembra poročila tržanova hči, mnogoletna cerkvena pevka in odbornica Slovenskega pevskega društva v Ljutomeru gđe. Filomena Cimermanova s štabnim narednikom g. Vincencem Pukšičem od 45. pp. Novoporočenecema obilo sreče!

Velika Nedelja. Tukajšnji občinski očetje preteklega Ornikovega časa sedaj demokratskega duha bore malo skrbe za dobrobit svojih občanov in povzdigo tega krasnega kraja. Postavili so občinsko tehniko, s katero še do danes ne more stehati živine tukajšnjih Mihovčanov. Našo postajališče se baje namerava opustiti in to v sled demokratskega duha nekaterih Ormožanov. Takemu početju se mora cela občinska okolica upreti z vso silo. Zdaj ko se bo moralo vsled nastalih razmer zidati progo Ljutomer—Ormož, se mora iz tehničnih vzrokov itak postajališče Velika Nedelja spremeniti v postajo, oziroma ogibališče (ogibalno postajo). Mnogo odličnih mož občin Tergovišče, Cvetkovec, Samušani, Oslušovec, Sodinci, Vičanci, Bratonečice, Otok, velik del župnije Sv. Tomaž celo del hrvatskih Križovljan se zavzema iz gospodarskega razloga za zgradbo tukajšnje postaje. Če se proda kakšne svinje, govedo, seno, krompir in vino se mora dve uri daleč čez dva strma hriba voziti na postajo Ormož. Umni gospodar pa mora računati s potratu časa in pa z naravnimi ovirami, če mora za vsako malenkost, ki jo proda v Ormož. Na postajališču je tak nered, da še do danes po 68 letih, kar cemenjeno obstoja, ni stranišča, ne dobrega stanovanja za uradnika. Nobena oblast še dosedaj ni odpravila tega nepravilnosti, pač pa, če proda kmet kaj za en vinar dražje mu stoji kajhe v zakup. Torej se naprošajo: naša narodna vlada in okrajno glavarstvo, da se zavzame za našo postajališče, da se uredi časovnim potrebam primerno. Tudi župani omenjenih občin naj store svojo dolžnost in v doglednem času, ko pridejo velikonedeljski Amerikanci domov, da vidijo napredek in demokracijo Velikonedeljanov in njih okolice.

Ziče pri Ločah. Tukaj je dne 27. septembra v visoki starosti 83 let umrl občešpovani in priljubljeni kmet, mlinar in mnogozaslужni dolgoletni župan Jurij Gosak. Blagemu možu svetila večna luč!

Sv. Rupert nad Laškim. Tukaj se vrši pred 1. nedeljo meseca oktobra, in sicer dne 3., 4. in 5. oktobra, tridnevna podvodstvom kapucinov iz Celja. Udeležili bi se je naj posebno mladeniči in možje, ki so bili med vojsko pri vojaki. Obenem je dne 4. oktobra za to faro molitveni dan vednega čiščenja.

Dramlje. Pozabljive glave, mi Drameljčani! — Med vojno je po več sto kron izžemal iz naših žensk za dostavljanje podpor, mesec za mesecem! Denarja za ruske vjetnike sploh ni bilo dobiti iz njegovih rok. Za 80 cm štruksa za otroče hlačke je vzel po 160 K! Na takega iztiskača se naj zdaj zanašamo, da bo v občino poklical zastopnika za kmeta res odkritosrečno vnete kmetijske stranke? Ali smo na glavo padli? — Pred vojno nas je tiščal v liberalno advokatsko Nar. stranko. Zdaj nas vleče od nje v Samostojno, ki se trdovratno brani ustmeno na shodih in pismeno v „Kmetijskem listu“ zveze z liberalnimi advokati, kot rekdo križa. Priprosta pamet nam pravi, da mora kaka goljufija za tem tičati, poprej ali zdaj ali pa obakrat. V jeseni nas je navduševal v Ft. Juriju in tukaj doma za Jugoslavijo, zdaj nas tlačijo v Samostojno, ki sprejema v svojo sredino smrtne sovražnike Jugoslavije, t. j. Stajerčijance. Drug grd zgled: Pred par meseci je sprejel odborništvo Kmečke Zveze, a od angeljske nedelje sem gori za Samostojno, ki ne more videti Kmečke Zveze. Torej mu ni za dobro gospodarstvo, narodnost in vero. Luna spremeni. Nič možatega. Ali bo treba z njim neki enkrat tako po domače govoriti, kakor so obračunali na kvarterno nedeljo z Mermoljem župljani v St. Ilju in z Drotinikom na Dobju.

Dobova pri Brežicah. Pri nas v Ločah je umrla dne 27. sept. 70 let stara kmetica Marija Deržič, vdova po pokojnem možu, cerkvenemu ključarju Janezu Deržič. Dičile so jo krščanske čednosti: pobožnost, delavnost, usmiljenje do ubogih in ponesrečenih. V svojo gostoljubno hišo je z veseljem obrazom sprejemala popotnike in reveže. Bila je tudi velika dobrotnica larni cerkvi, kateri je pred leti razen drugih dragocenih reči naročila lep baldahin. K grobu so jo dne 9. sept. spremljali mnogoštevilni župljani z gorečo željo in prošnjo: Bog podeli dobri Deržički večno plačilo v nebesih!

Sv. Peter pod Sv. gorami. Umrla je Neža Dekortj po kratki bolezni dne 26. septembra. Bila je vrta kristjanka in naročnica več let „Slov. Gospodarja.“ N. v m. p.!

Razgled po svetu.

Desetdnevna bitka pri Kralczewskem ob Dvihu med Poljaki in boljševiki je končana s popolno poljsko zmago.

Amerikanci so pokupili vso bolgarsko žetev tobaka iz let 1919, 1920 in 1921, zagotovili so si kupčijsko pravico za kup vsega bolgarskega tobaka za dobo 50 let.

Davki danes in nekaj. Res je sicer, da je danes že takorekoč obdačeno vse, toda za časa pruskega kralja Friderika I. so imeli v Nemčiji davke, katerih dandanes skoraj ne poznamo. Tako n. pr. je moral plačati vsak 1 dolar davka, kdor je hotel nositi na svoji obleki kaj zlatega ali srebrnega. Da je smel

kdo lasuljo nositi, je moral plačati na leto 3 dolarje davka. Kdor se je vozil v kočiji, je moral za uporabo dragega tlaka plačati letno tri dolarje. Če si hotel piti kavo, čaj ali čokolado, si moral imeti posebno dovoljenje, za katero si plačal letno dva dolarja. Obdačene so bili opanke, nogavice, čevlji in klobuki. Vsaka moška oseba od 17. leta naprej je morala plačevati osebni davek od pol dolarja do 4000 dolarjev, katerega je moral plačevati kralj za svojo glavo.

Blago je v Italiji, če se pomisli, da velja pri nas 1 L. skoro 5 K, sorazmerno dražje, nego pri nas v Jugoslaviji. Kljub temu pa ljudje, ki so trpeli med vojno pomanjkanje, sedaj, ko jim je odprto svetovno tržišče, kakor blazni kupujejo vse, kar dobe, če potrebujejo ali ne. In ker prihaja blago iz Italije, gre tudi težko prištedeni denar naših ljudi v Italijo. Iz Italije ne prihaja v zasedeno ozemlje razun uradnih plač nikak denar, radi česar bo denar v zasedenem ozemlju kmalu izginil in ljudje bodo prisiljeni delati znova dolgove. To potrjuje tudi dejstvo, da pošilnice in hranilnice na Primorskem brez daljših napovedi sploh ne morejo izvrševati nikakih izplačil. Tako bodo Lah v kratkem tudi finančno uničili naše zasluženo ljudstvo.

Poštna zveza z zasedenim ozemljem. Dasiravno je preteklo po sklenitvi premirja že skoro leto dni, vendar se poštna razmere med našo državo ter zasedenim ozemljem še do danes niso izboljšale. Pisma čez Svico ter Milan, če pridejo sploh odresatu v roke, rabijo za to pot najmanj par mesecev, ona pa, ki nimajo zaznamka: „Via Milano. Posta estera“, pridejo od sto slučajev morda komaj v enem na cilj. To velja pa le za pisma iz Jugoslavije, kajti ona odposlana iz Nemške Avstrije, Čehoslovaške, Poljske itd. dohajajo navadno hitro in sigurno. Naši begunci in ljudje, ki se nahajajo v Jugoslaviji, so tako popolnoma odrezani od svojih dragih v domovini, tako da tam doli ali pa tu lahko vsi pomrjejo, ne da bi zahtevali ali tu sorodniki kaj izvedeli. Ker je zaprtje pošte v navadi le med vojujočimi državami, in ker mi, vsaj da bi vedeli, z Italijo nismo v vojnem stanju, pozivljamo merodajne faktorje, da končno vendar enkrat odpomorejo tem neznosnim razmeram.

Prehod po Italijanih zasedene demarkacijske črte je silno težaven; včasih je treba čakati na tozadevno dovoljenje celih šest tednov ali pa morda še več. Na meji pregledajo človeka do kože ter mu zaupenijo vse pisane in tiskane papirje in knjige; včasih celo dokumente, kakor n. pr. domovnico, krstni list, šolska spričevala itd., kar ima za potniške in izseljenke lahko najneprijetnejše posledice.

Žide izgnali na Francoskem. Francoska vlada je poljske židovske begunce izgnala iz Francoske.

Književnost.

Anton Melik, Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev. Prvi del. Izdala v zbirki Pota in cilji Tiskovna zadruga v Ljubljani 1919, tiskal Maks Hrovatin. Cena K 10, po pošti 80 v več. Tiskovna zadruga je začela izdajati zbirko poljubno znanstvenih spisov Pota in cilji. Prvi zvezek je pravkar izšel v jako elegantni in prikupljivi obliki ter podaja Melikovo Zgodovino Srbov, Hrvatov in Slovencev. V njej nam pisatelj riše precej natančno vso našo zgodovino od najstarejših časov pa do konca srednjega veka. Knjigo toplo priporočamo vsakomur, ki se zanima za našo preteklost. O srbski in hrvatski zgodovini ne podaja nobeno slovensko delo toliko kot Melikovo. Drugi del knjige, v katerem bo opisana naša zgodovina od srednjega veka pa do današnjih dni, izide okoli novega leta.

Prireditve.

V nedeljo, dne 5. oktobra:

Slovensko katoliško izobraževalno društvo v Prevaljah priredi Krekovo slavnost. Ob 10. uri je pridiga in sv. maša za rajnega dr. Kreka. Popoldne ob 4. uri bo pri Ahacu večja prireditve, pri kateri bodo nastopili zopet naši igralci in igralka, tamburaši in pevci. Pridite v obilnem številu! — Izobraževalno društvo pri St. Janžu na Dravskem polju priredi popoldne po večernicah v soli poučni shod s petjem, deklamacijami in poučnimi govori. Stariši, fantje in dekleta, naj se udeležijo v prav obilnem številu: — Bralno društvo na Ptujski gori priredi dne 5. oktobra popoldne po večernicah gledališko predstavo „Svojeglavna Minka.“ Cisti dobiček je namenjen za društveno knjižnico. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala.

V nedeljo, dne 12. oktobra:

Veliki ljudski tabor v Labudu se vrši v nedeljo, dne 12. oktobra, ne pa, kakor se je to prvič poročalo, v nedeljo, dne 5. oktobra. Začetek tabora ob 9. uri dopoldne. Korošci, pridite vsi na to veliko narodno manifestacijo! Vsa društva po širni Sloveniji naj bodo zastopana. Pokažimo, da so želje Korošcev naše želje, da čutimo z njimi. Vsi dne 12. oktobra v Labud! — Dne 12. oktobra se vrši pri Veliki Nedelji velik dekliski in ženski tabor. Spored: ob pol 10. uri dopoldne pridiga za Marijine družbe in slovesna sv. maša. Po maši zborovanje zunaj cerkve. Popoldne po večernicah priredijo domača društva igro s petjem in godbo.